

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
ACCORDING TO TEACHER’S PERSPECTIVE UNDER
SONGKHLA PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

สมมาตร สุวรรณขำ^{1*} และศรุติพงศ์ ภูวัชรวารานนท์²
Sommatt Suwankham^{1*} and Saruthipong Bhuwatvaranon²

Received Date: February 1, 2022

Revised Date: April 22, 2022

Accepted Date: May 10, 2022

¹ นักศึกษา, ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

* Corresponding author, E-mail: sommat2514@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 341 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนของประชากรและขนาดสถานศึกษา จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .987 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่า t-test ค่า F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู พบว่า จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำทางวิชาการ, การบริหารการศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate school administrator' academic leadership in Songkhla primary educational service office area 1 ; 2) to compare the academic leadership of school administrators according to the attitude of teachers under Songkhla primary educational service office area 3 which are classified by gender, working experience and school size. A sample this study were teachers under Songkhla primary educational service office area 3. Three hundred and forty-one cases were drawn from using stratified sampling from the school size and simple sampling. The research instrument used in this study was questionnaire divided into two section: section 1 inquiring of demographic data, and section 2 comprising the number of questions on school administrators' academic leadership. The reliability of the questionnaire was .979. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, independent- samples t-test, F- test (One- way ANOVA), and least significant difference by Scheffé's method.

The results showed that 1)the overall academic leadership of school administrators according to the attitude of teacher under Songkhla primary educational service office area 3 was at high level, 2) The results of comparison school administrators' academic leadership under Songkhla primary educational service office area 3

according to the attitudes of teachers with the differed gender were not difference in overall, the working experience and school size was statistically significant at .05 level.

Keywords: Leadership, Academic Leadership, Educational Administration

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายและแนวการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 1 ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 22 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ เติบโตตามศักยภาพ มาตรา 24 บัญญัติไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนผสมผสานสาระความรู้ด้าน

ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดียิ่งและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562, 2562)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องพิจารณาถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถานศึกษากำหนดให้จัดขึ้นแล้วส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษา คือ จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานให้นักเรียนมีคุณภาพ การที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหาร งานวิชาการถือเป็น

หนึ่งในสิ่งานหลักของโรงเรียนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 (ข้อมูล ณ 17 กรกฎาคม 2563) ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินผลระดับชาติ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างปีการศึกษา 2560 - 2562 ในแต่ละทักษะและรายวิชาที่มีการทดสอบมีผลคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่น้อยกว่าระดับประเทศและมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 50 ตามตัวชี้วัดของเป้าหมายการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2562)

นอกจากนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนคือผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จโดยอาศัยความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาเชิงวิชาการ การประเมินผลและเทคนิคการสอน มีการทำงานเพื่อเสริมสร้างทักษะร่วมกับครู การรวบรวม วิเคราะห์ และการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ สามารถโน้มน้าวใจข้าราชการครูให้เกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อ พัฒนาและบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับ ด้านการกำหนด การสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและการ

เสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ด้านการพัฒนาครู การนิเทศติดตาม ประเมินผล วิจัย การจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา (McEwan, 2003)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการจากแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2.2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

3. แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

3.1 แนวคิด ทฤษฎี

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกำหนดแนวทางในการวิจัยโดยผู้วิจัยมุ่งศึกษากวาระผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ประกอบของกวาระผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ ไกษิษฐ์ เปลรินทร์ (2552); ชวนะ ทวีอุทิศ (2558); บุญพา พรหมณะ (2559); ปฐม ปริปันณังกูร (2554); ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553); เพ็ญพักตร์ ภูศิลป์ (2557); รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2555); ศรุติพงศ์ ภูวัชรวรานนท์ (2555); Hallinger & Murphy (1985); McEwan (1998) ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 3 ด้านได้แก่

3.1.1 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ

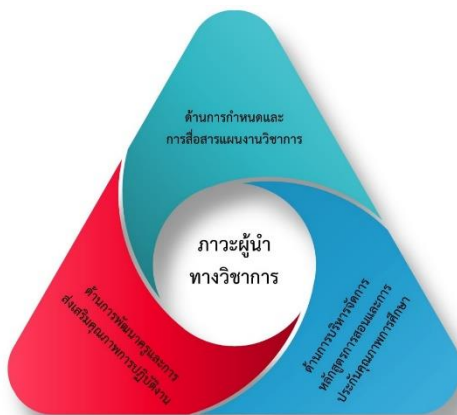
3.1.2 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1.3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน

3.2 กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ มีกรอบแนวคิดที่นำเสนอเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยกำหนดแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ผลจากการทบทวนวรรณกรรมในประเด็นข้างต้นทำให้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหาต่าง ๆ เป็นแนวทางในการกำหนดตัว

แปรในการศึกษา สร้างกรอบแนวคิดการวิจัย นิยามศัพท์ ตลอดจนสร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2,809 คน จากสถานศึกษา 193 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2563) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 341 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางคำนวณสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random

Sampling) ด้วยวิธีการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรตามกลุ่มขนาด
สถานศึกษา และสุ่มครูในแต่ละสถานศึกษาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้ตอบ
แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของ
สถานศึกษา เป็นลักษณะกำหนดให้เลือก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็น
แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
โดยใช้และกำหนดมาตรวัดของลิเคิร์ท จำนวน 45 ข้อ หากคุณภาพเครื่องมือ
โดยวิธีการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 45 ข้อ
ซึ่งมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .983

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยข้อมูลด้านสถานภาพ
ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-test จำแนก
ตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาโดยใช้สถิติ
F-test ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Sceffe's
Method)

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการกำหนดและการสื่อสาร แผนงานวิชาการ	4.33	0.58	4.30	0.53	0.29	.771
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การสอนและการประกันคุณภาพ การศึกษา	4.37	0.51	4.32	0.55	0.65	.516
3. ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริม คุณภาพการปฏิบัติงาน	4.35	0.58	4.32	0.55	0.25	.805
ภาพรวม	4.35	0.52	4.32	0.50	0.43	.671

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์
ในการปฏิบัติงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน				
		SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการกำหนดและ การสื่อสารแผนงาน วิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	1.97	2	0.99	3.40*	.035
	ภายในกลุ่ม	98.41	338	0.29		
	รวม	100.39	340			
ด้านการบริหาร จัดการหลักสูตรการ สอนและการประกัน คุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.79	2	0.39	1.36	.258
	ภายในกลุ่ม	97.88	338	0.29		
	รวม	98.67	340			
ด้านการพัฒนาครู และการส่งเสริม คุณภาพการ ปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.15	2	1.58	5.24**	.006
	ภายในกลุ่ม	100.81	338	0.30		
	รวม	104.97	340			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.75	2	0.88	3.48*	.032
	ภายในกลุ่ม	85.04	338	0.25		
	รวม	86.79	340			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างหากันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe') ปรากฏดังตาราง 3-5

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวม จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู (n = 341)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.22	-	-0.18*	-0.13
10-20 ปี	4.40	-	-	0.05
มากกว่า 20 ปี	4.35	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวม จำแนกตามประสบการณ์ในการ
ปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มี
ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสาร
แผนงานวิชาการ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของ
ครู (n = 341)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.20	-	-0.16*	-0.16*
10-20 ปี	4.36	-	-	0.00
มากกว่า 20 ปี	4.36	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ
จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่
พบว่า ทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับทัศนะครู
ที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี และทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การ
ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับทัศนะของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า
20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู (n = 341)

ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานของครู	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 10 ปี	10-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
น้อยกว่า 10 ปี	4.20	-	-0.25*	-0.14*
10-20 ปี	4.45	-	-	0.11
มากกว่า 20 ปี	4.34	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย (2565)

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครู เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 10 - 20 ปี และความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 10 ปี กับความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอสรุปผลการวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

5.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร การสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน และด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

5.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวม ครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทักษะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผลวิจัยปรากฏเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดให้ได้มาตรฐาน มีความตื่นตัวที่จะพัฒนาตนเอง แสดงออกถึงความสามารถในการโน้มน้าวใจครูให้เกิดความตระหนักในการมีส่วนร่วมพัฒนาและบริหารงานวิชาการ กำหนดและการสื่อสารวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายการเรียนรู้ การพัฒนา และการบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การพัฒนาครู การนิเทศติดตาม

ประเมินผล การวิจัย และการประกันคุณภาพ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้อง McEwan (2003) กล่าวถึงองค์ประกอบบันได 7 ขั้น ในการที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล คือ 1) กำหนดมาตรฐาน การศึกษาสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล 2) เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน 3) สร้าง วัฒนธรรมและบรรยากาศของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) สื่อสาร วิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน 5) ตั้งความคาดหวังสูงต่อบุคลากรและตนเอง 6) พัฒนาบุคลากรครูให้เป็นผู้นำ และ 7) พัฒนาและคงไว้ซึ่งเจตคติในทางบวกกับนักเรียน บุคลากรครูและผู้ปกครอง

6.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ไม่แตกต่างกัน การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทัศนะของครูแม้จะมีเพศต่างกัน แต่บริบท กรอบงานในสถานศึกษาด้านงานวิชาการของสถานศึกษาแต่ละแห่งไม่แตกต่างกันผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสนใจ ดูแลเอาใจใส่และให้ความใกล้ชิดกับครูอย่างเท่าเทียมทั้งครูเพศชายและครูเพศหญิง ด้วยความเสมอภาค และมอบหมายงานที่สำคัญให้ครูได้รับผิดชอบร่วมกันไม่แบ่งแยกเพศชาย เพศหญิง จึงส่งผลให้ครูที่มีเพศที่แตกต่างกันมีทัศนะต่อภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3 ไม่แตกต่างกัน

6.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากย่อมมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน มีความชำนาญด้านปฏิบัติงานในขอบข่ายของงานวิชาการและมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้มีความรู้และเข้าใจด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ส่งผลสามารถรับรู้ถึงพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนคติของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมครูที่สังกัดสถานศึกษาขนาดต่างก็มีความ

คิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ การที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ได้รับแนวคิด หลักการ กระบวนการบริหาร ตามนโยบายและเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป็นแนวทางเดียวกันเพื่อพัฒนาและจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริงและเป็นความรู้ที่ถาวร แต่ด้วยบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน สถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนมาก ทำให้ได้รับงบประมาณที่จัดสรรลงมามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถดำเนินการขับเคลื่อนด้านนโยบายได้เด่นชัดกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก จึงทำให้ทัศนคติของครูที่สังกัดในขนาดสถานศึกษาที่ต่างกัน มีทัศนคติต่อผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สาระบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการกำหนดและการสื่อสารแผนงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านผู้บริหารสถานศึกษามีการ

จัดกิจกรรมที่ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา ชี้แจงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมรับทราบแนวปฏิบัติหรือเป้าหมายและภารกิจด้านวิชาการของสถานศึกษา

7.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้สอนผลิต พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และนวัตกรรมต่าง ๆ และเผยแพร่ผลงานเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนและพัฒนาวิชาชีพ และควรสนับสนุนให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ทุกปี การศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นว่าสถานศึกษาหลายแห่ง ยังขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตร และสถานศึกษาไม่สามารถอธิบายได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษามีสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง

7.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการพัฒนาครูและการส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการวางแผนจัดทำโครงการให้ครูได้รับการพัฒนาวิชาชีพและส่งเสริมให้ครูพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนางานหรือขอเลื่อนวิทยฐานะ

มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูมีความเข้มแข็งทางวิชาการ พัฒนาวิชาชีพ และวิทยฐานะต่อไป

7.4 จากผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดสถานศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน ฉะนั้น ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมเสริมสร้างความเชี่ยวชาญ ให้แก่ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี เช่น ดำเนินการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน และด้านของขนาดสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และนโยบายที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการการจัดสรรงบประมาณ และถือเป็นนโยบายสำคัญระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกขนาดให้เท่าเทียมกัน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพิงศ์ ภูวัชรวรานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษาทุกท่านที่กรุณาแนะนำให้คำปรึกษา ถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนเป็นที่เรียบร้อย

9. เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ไกรศิษฐ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- เพ็ญพักตร์ ภูศิศิลป์. (2557). *องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสาธิตระดับประถมศึกษา ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยคริสเตียน.

ปฐุม ปรีปนณังกูร. (2554). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต*

2. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก. หน้า 49.

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2555). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน*. สงขลา: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ศรุตพิงศ์ ภูวธีรวรรณ. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ผ่านการเรียนรู้แบบผสมผสาน สำหรับผู้บริหารโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้*. ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและ นวัตกรรมทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนัก การศึกษาเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). รายงานผลการ
ประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) (Online). สืบค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม
2563, จาก <http://nt.obec.go.th>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2562). แผนปฏิบัติ
งานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. สงขลา: กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2563). รายงานผล
การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ปีการศึกษา 2562. สงขลา:
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

Hallinger, P. & Murphy, M. (1985). "Assessing the instructional
management behavior of principals. " *The Elementary
School Journal*. 8(6), p. 221-224.

McEwan, E. K. (1998). *Seven steps to effective instruction
leadership*. CA: Macmillan.

McEwan, E. K. (2003). *Seven steps to effective Instructional
leadership*. (3rd ed.). California: Corwin Press.